

1134

НОВА ПОШТА

Год. III.

Ујвидек, уторак, 19. јануар 1943

Број 12

НОВА ПОШТА
 излази сваког дана ујутру, осим
 понедељника и дана иза празника
 Редакција и администрација:
 УЈВИДЕК, ОРГАНИЗАЦИОНА ТЕР ВИ
 Телефон: 39-39. Пошт. бр.: 173
 Чек. рачун код Пошт. штед. 18.264
 Месечна претплата: 3.20 пенга,
 тромесечна: 9.20 пенга

На фронту мађарске војске настављају се тешке борбе

Немци су бомбардовали Лондон, а Енглези поново Берлин

У Либији се воде огорчене борбе

Немачка Врховна команда саопштава:

Огорчена зимска борба на јужном делу Источног фронта, која је започела пре два месеца, траје и даље са непромењеном жестином. У тешким борбама одбили смо непријатеља који је у борбу убацио и нове снаге, и задржали наше позиције са јаким одбраном. У простору Стаљинграда немачке јединице које се боре под најтежим условима са срчаном истрајношћу и чврстом ратничком вољом и надаље се супротстављају јаким нападима. На средњем делу фронта као и у борбама јужно од Иљменског Језера избацили смо из строја 8 непријатељских тенкова.

Услед сконцентрисаног напада немачких и италијанских брзих борбених авиона, на јужном и средњем сектору непријатељ је претрпео поново тешке губитке у оружју и разним средствима. Велике концентрације непријатељских снага растурили смо и уништили више непријатељских склопишта за војничке јединице. Борбени авиони у току ноћних бомбардовања су непријатељске линије за снабдевање северозападно од Москве. Десет теретних возова услед пуних погодака престали су да се крећу.

Јужно од Језера Иљмен одбранбене борбе трају и даље. Од 12 јануара на овом делу сектора уништили смо или онеспособили 299 непријатељских тенкова. У Северној Африци немачка и италијанска оклопна војска покретним ратним операцијама и у понедељак је одбила јакне непријатељске немашисне и тенковске нападе, са великим губитцима непријатеља. Онеспособили смо 20 непријатељских тенкова. Одбранбене борбе помагали су и ваздушне снаге. У току ноћних напада бомбардовали смо путеве за снабдевање у Киренајци.

У Тунису смо одбили расуте непријатељске нападе месног значаја. Ваздушне снаге нападе су у току дана пристаниште Боне, а у току ноћи један конвој, северно од Буџеа. Овом приликом пуним погоцима погођено је 11 великих непријатељских транспортних бродова са укупно 25 хиљада тона носивости. Два брода са запремином од 2.000 тона сматрају се изгубљеним.

Енглеске ваздушне снаге у недељу увече и у току ноћи извршиле су напад против северне

Немачке и престонице Рајха. И са војничког становишта у овим неуспелим нападима непријатељ је имао тешке губитке. Ноћни ловци и контраавионска артиљерија на основу досадашњих извештаја оборили су 25 непријатељских авиона, углавном непријатељских бомбардера. Сем овога броја приликом напада у обалним областима поседнутих западних територија оборено је

четири, а у округу Северног Мора уништено је још три енглеска авиона.

Јакне немачке ваздушне снаге у недељу увече и у понедељак у зору нападе су Лондон експлозивним и запаљивим бомбама и проузроковали уништења и попожаре углавном на просторима западно од велике олуке Темзе. Шест немачких авиона није се вратило.

МАЂАРСКИ РАТНИ ИЗВЕШТАЈ

Будапешта, 18 јануар. — (МТИ). Шеф конвекског генералштаба у своме 39 ратном извештају јавља:

Продоре непријатеља, споменуте у 38 ратном извештају, непријатељ покушава да прошири беспримерним убацивањем људства и материјала. Наше јединице боре се са бројно јачим непријатељским снагама. Нашим делимично покретним начином ратовања навели смо непријатељу тешке губитке. Наши губици су исто тако велики. Борбе још увек трају.

Дојуна мађарској рајној извештаја

Будапешта, 18 јануар. (МТИ) — Ратном извештају бр. 39 даје се ова дојуна:

Совјетско ратно војство у прошлу суботу и недељу убацило је у борбу, углавном против сектора које поседују мађарске трупе, нове јединице које су наставиле да чине напоре за искористићење досадашњих локалних успеха. Установљена се да су совјетски напади, извршени против мађарског сектора, без обзира на величину и снагу удара до сада највећи које су Совјети извршили једновремено на више сектора фронта.

Противник је рачунао са јунашћом и отпорном снагом конвекса и њиховог жестоког отпора, те је из тога разлога сконцентрисао за напад јакне и уздлажно многобројне тенковске снаге и оклопне трупе, које најтеже подносе зимску климу.

У вези са досадашњом совјетском зимском офанзивом — а на основу некудотра стечених за време пролећно-годинског зимског ратовања — показује се да је вођење покретних борби најцелесходније, те су због тога и мађарске трупе као и остале савезничке јединице на другим секторима Источног фронта примениле ову тактику.

Одбрана је на тој начину еластичнија а ефикаснија, те се указује и на мађарском сектору фронта та предност. Непријатељ је у људству и материјалу имао губитке и губици су

ХАПШЕЊЕ ДЕ ГОЛОВИХ ПРИСТАЛИЦА И КОМУНИСТА У ФРАНЦУСКОЈ
 Базел, 18 јануар. (БТ). „Базлер Нахрихтен“ доноси вест да су на досада неокупираној територији француске власти интернирале и лишиле слободе 50.000 присталица де Гола и комуниста. Већина њих је из Марсеја и Тулона.

изредно тешки. Ово је разлог што је после прве навалне изостале изредно померање фронта.

Наша губици услед масовног и надмоћног напада јачи су у сразмери према досадашњима.

Осма енглеска армија почела офанзиву

Берлин, 18 јануар. (Интернаф) — У суботу са пуном снагом почео је енглески напад против линије немачко-италијанске тенковске војске. Све припреме биле су извршене још у петак, углавном против јужнога крила. У току ноћи пре 16 јануара артиљеријска ватра разних калибара започела је против изгубљеног система немачко-италијанске одбране. Енглези нису приметили да смо ове своје положаје благовремено опорезивали. У зору 16 јануара артиљеријска ватра Енглеза постала је све жешћа. После краћег времена крећуле су у напад енглеске тенковске дивизије, а непосредно иза њих јачи немачки одред.

Када су Енглези приметили да су Ромелове снаге поново преишле на тактику покретног рата, енглеске тенковске дивизије убрзале су своје напредовање у нади да ће гоњити Немце. Горко су се преварали, јер непосредно иза испразњених положаја енглески тенкови напали су на вешто уређена немачка поља. Овде су углавном имале осетне губитке лаки тенкови и извиђачка кола.

Када су Монтимеријеве јединице у великим масама и на широким фронтима напредовале, напали су на уништавајућу ватру Ромелове тешке

Енглези су приликом другог напада на Берлин изгубили 24 авиона

Берлин, 18 јануар. (ДНБ) — У вечерњим часовима дана 17 јануара енглески бомбардери улетели су изнад области западног дела Источног Мора. Мали број авиона долетео је до простора великог Берлина, где се сударило са баражном ватром контраавионске артиљерије. Бомбе бачене без икаквог плана нанеле су штете углавном настањеним квартовима града. Непријатељ је приликом овога напада изгубио 24 авиона, оборених од стране контраавионске артиљерије и ноћних ловца.

ДИСЦИПЛИНОВАНОСТ ГРАЂАНА БЕРЛИНА ЗА ВРЕМЕ ВАЗДУШНОГ НАПАДА

Берлин, 18 јануар. (ДНБ) — Јутарњи листови подвлаче мирно и дисциплиновано држање грађана Берлина приликом ваздушног напада извршеног од стране енглеског ваздухопловства против престонице Рајха. У нападнутим деловима града одмах је ступила у дејство одбрана, војска, полиција и установе за пружање помоћи. Оваквим брзим поступком ванредна штета се локализовала и уклоњена је. Немачка штампа констатује да се и овом приликом доказало да се отпорна снага немачког народа, а нарочито становника Берлина, не може сломити оваквим ваздушним нападима против грађанског становништва.

артиљерије, која се налазила у добро скривеним положајима. Немачке и италијанске оклопне снаге на целом фронту одбиле су енглески напад. Британска Осма армија изгубила је у току борбе 16 јануара 52 тенка. У вечерњим часовима енглеска Врховна команда била је присиљена, услед неуспеха и великих губитака, да обустави напад и упути нове снаге на бојишта. Пада у очи да енглеске ваздушне снаге нису потпомогале овај напад. Док су у борбама код Ел Аламејна и Афедабије тешки енглески борбени авиони учествовали у операцијама, у последње време енглеска ваздушна снага ограничила се само на замишљање и само је повремено бацила бомбе, углавном на градове који леже изван борбе. Недостатак ваздушне делатности на фронту безусловно је у вези са тенковима око снабдевања.

СТРЕЉАНА ШПИЈУНКА
 Рим, 18 јануар. — (Стефани). Државни суд за заштиту државе у Риму осудио је на смрт Лауру Дориани, швајцарску држављанку, пошто се доказним поступком установило да је вршила дело шпијунске у корист једне стране силе.

Ваздушни напад на Берлин

Берлин, 17 јануар. — (ДНБ). У суботу у вечерњим часовима енглески бомбардери продрли су изнад територије Немачке, бомбе су бачене за време магле на неке квартове за становање — и на простор великог Берлина, — те су нанеле штете грађевинама. Становништво је претрпело губитке. На основу досадањих извештаја оборена су два непријатељска авиона.

ПОРУШЕНА КУПОЛА ДОЈЧЛАНД ХАЛА У БЕРЛИНУ

Берлин, 17 јануар. — (ДНБ). Као што смо већ укратко јавили, енглеске ваздушне снаге у суботу увече извршиле су после дужег времена поново напад против престонице Рајха. Експлозивне и запаљиве бомбе бачене су углавном на густо насељене квартове за становање. Болница Орбан такође је претрпела бомбардовање. На зграду Дојчланд хал пало је неколико бомби које су упалиле кров. Купола зграде је срушена. Публици која се налазила у згради успело је да благовремено напусти зграду, тако да нема рањених ни погинулих. Мртвих има 31, а 150 рањених. Мора се рачунати да ће се број мртвих повећати, пошто радови око спасавања још нису свуда довршени. Оборена су два непријатељска авиона.

Значај совјетске офанзиве

Рим 18 јануара (МТИ). Посебан дописник листа „Пополо ди Рома“ сматра да је садашња совјетска офанзива највећа ратна операција коју су болшевици започели од почетка рата. Савезници морају скупити сву своју енергију и снагу да се овој офанзивни супротставе. У Берлину не таје да је тренутна ситуација, посматрана са војнога ста-

Кроз ИТАЛИЈУ

Тешкоће североафричког рашовања

„Леш“, у описивању тешкоћа које ратницима у Северној Африци задају поднебље и теренске прилике, пише: „Дневна температура никад не пада испод плус 20 Целзија, ноћу међутим веома захладни. Мало је путева, а и они су доста слаби, пешчани пустињу измеђују неадекватне мочваре, шуме, или не пролазно шибља. Тропски ваздух је стално пун прашице; често су пешчани вихори, који се претварају и у оркан. Воде је мало, нарочито у Северној Африци, мучна жеђ веома је штетна по организам. Скорпије, змије, опасне муве, дивље птице проузрокују највећа зла, а сем тога оне су опасна преносачи зараза. Тропска грозница и болест спасавања је најопаснија, у близини мочвара шире је комарици, којих је огроман број. Највећи непријатељ коња је мува „пепе“, чији убој може да буде и смртоносан“.

„Велик умор, оскудица воде, температура која се понекад повећа до 80 Целзија (!) веома је штетна по организам, нарочито по живачни систем. Жега и оскудица воде проузрокују сталну раздражљивост, нема ни говора о мимичкој расположењу каква влада под умереним поднебљем“.

„С вечери врло брзо наступ поћ, за неколико минута епуети се мрак као тесто, и тешко ономе ко се није зарана склопио за починак; у мрачној ноћи већ се веома тешко може ориентисати. Бодљивав пешар врто тако отежава кретање као и прашина са дрвеном висовим 70—80 метара“.

★

„Гестер Лојде, у осврту на блиску конференцију Савезника о плановима за будућност, пише: „Од британске, а нарочито са америчке стране чуло се у последње време необично много о новом светском поретку који има да се оствари у случају победе Уједињених народа. Свакако се може претпоставити да у погледу нових важних начела не постоје између обеју англосаксонских сила никакве озбиљније супротности. Обе су сагласне у томе да се народи које оне имају да победо морају за велика времена повиновати њиховој сили. Али у појединостима, и у општем значају, схватања британске и америчке владе нису још међусобно подешена. У Сједињеним Државама мисли се на велику светску федерацију — то се назива из изјави Рузвелта и Валаса —, при чему унутра те федерације политичка формација као Британско царство у својој садашњој форми не погледа да има потпуно оправдања за живот. На британској страни, томе насупрот, указује се, и то врло упорно, на непоколебиво јединство Царства.“

„Са питањем другог фронта — пише, даље, „Гестер Лојде“ — у англосаксонским земљама се поново почињу нешто више саблањати. Раалог за то није тешко погодити. Од 9 новембра говоримо се да је други фронт већ ту. — Северна Африка је други фронт. Све напе које су својевремено везивале за други фронт имале су сада да се отворе зобластим путем, преко јужне обале Средоземног Мора. Но те напе нису хтеле да се распуше. Оне, додуше, нису потпуно напуштене, одлажу се до повољних временских прилика које долазе, а то има да наступи тек крајем фебруара или почетком марта. Незадовољство се сада ствара у захтевању другог фронта, и свакако ће се конференција Савезника, узгодно уопште дође до ње, и тиме позабавити. Али војно, а оно бар политички, да би се једне стране деловала на властито јавно мишљење а с друге на још увек неоптисно задовољству Совјетску Унију.“

„Да ли ће се конференција уопште одржати — закључно пише „Гестер Лојде“ —, још није, како речисмо, утврђено. Но данас већ јасно видимо да се британска влада бојажљиво труди да растера америчко неповерење, као што се, уосталом, посведочило и у недавном случају са Арвентисом...“

★

„Донауцајтунг“ доноси из Анкаре: „Кад се дуже време живи у Турској, земљи између два света, кад човек борави нарочито у Анкари и проживљава разне фазе привидног политичког мезовања, онда му се све више нагатује утисак да се престојница те најмлађе државе европске породице, свесно или несвесно, приближава идеалу мере, одмереног ограничења и ошривости, и уздржљиве дисциплине, у окору свих својих неполавањама...“

Тридесети (HARMINCADIK)

Премијера одличног мађарског филма Вагер А., Палчеди М., Шомлаи А., Петеш Љ. и Маклари З.

У сали су инсталирани модерни апарати за грејање дворане

„Иста мера налази се и у особеном животу и иступању политичара и архивних чиновника државе. Ништа од патоса, — коректно, неупадљиво, углађено, ненатуривно иступају они у јавности. Парламент драи седнице без много помене и сензације; стилска, но у основи скромна зграда, пред њом стражари војник, пријатно осветљење, неколико аутомобила у позадници, — више није потребно за репрезентовање народног заступништва. Одмерено је и иступање обичног човека: једва да се чује покло, гласна, необуздана реч на улица и по кућама; и где се у Париграду опажа узружана гестукулација, и чује тма гласних речи, у Анкари се радије мирно објашњава, или просто ћути, али је то свуда израз пуне дисциплине и ишкано не израз тупости и пуке предности. Тај дух мере, који прожмне сав живот ове особене и јединствене верошн, последина је свесне одмерености, која је, дабогме, потапуна спокојношћу и трпљивошћу, вредносним и прекаљеним особинама саме расе жуцрашње Анатолије“.

★

„Најес Винер Таблат“ доноси из Стокхолма: „У англофилском листу „Гетеборшке новине за трговину и бродарство“ поставља се, у подужем чланку, захтев да збирка језика западно од Совјетске Уније мора да престане и да се замени једним опште признатим европским језиком, наиме енглеским“. Иако је немачки језик највећи и најцентралнији у Европи — важе се у томе чланку —, енглески језик је најцентралнији на свету. Сем тога, има над немачким преимућство да је једноставнији и технијски. Језик будућности је стога енглески — вели се даље —, и сав други европски народи морали би се одрећи свога језика, уздики овај не долеза у обзир за локалне сврхе. „Ми западњаци — вели се на другоме месту у чланку — морамо убудуће захтевати да и са Немцима, Румунима и Словенима говоримо енглески као што говоримо енглески и са Данјатима. Та отремљена олуже обнови Европе“.

„Протестан предлог! — надовезује на ово белик дисентик. — Материјал језик је најкрисебнија мераз кете крај и негога мишљења. Нагубити га, значило би одрећи се непосредна немачке надлге... Иако писац сам мора да призна да је немачки језик најрапоријнији у Европи, хоће он баш енглески да октроине пеломе европском континенту као језик будућности. Смешна је негова тврдња да је енглески језик једноставнији и технијски“.

Ваздушне борбе у Либији

Берлин, 18 јануар. (ДНБ) У суботу немачки борбени авиони и авиони за обрушавање у више таласа убаливани су у борбу против непријатељских снага које су нападале. Борбени авиони у пратњи ловачких апарата тина Месершмит у својим ланским летовима изнад напред изобачених непријатељских положаја бомбардовали су непријатељске тенкове. У овим борбама оштетили су много непријатељских тенкова. Са исто тако великим успехом извршени су напади обрушавањем, упркос непријатељске ваздушне одбране. После пуних погодака осмотрено је десет великих непријатељских тенкова како гору у својим припремним положајима. У овим борбама против непријатељских тенкова ловачки авиони уништили су

и два непријатељска извиђачка тенка. Неколико ловачких авиона тина Месершмит састало се са непријатељским ловачким авионима, али су ова избегли борбу. Један Спитфајер је оборен.

Немачки ловачки авиони и на туниском фронту су извршили високе летове и уништили већи број саобраћајних возила и железничких постројења. Два непријатељска ловачка авиона присилили смо на борбу и оборили. Наши брзи борбени авиони извршили су бомбардовање разних престајинних постројења у престајиншту Бонае. И овај подухват завршио се са успехом. Тешке бомбе авиона за обрушавање расорале су јешну железничку станицу. Настали су пожари у магацима и другим зградама.

Нови ваздушни напад на Берлин

Будапешта, 18 јануар. (МТИ) На основу извештаја из Берлина, МТИ јавља да је у недељу увече у Берлину поново била ваздушна мезбуна, која је трајала два

дс два и по часа, а почела је у седам и по часова увече. Ватра противавионских батерија била је јака.

Говор министра Иштвана Антала

Мако, 18 јануар. (МТИ) — Сва удружења чланама, градско и торонгалошко жупаније одржала су у недељу у Градској кући у Макоу заједничку седницу. Сврха овога збора била је установљење друштвених и националне јединствености. На овом збору говорио је и министар Иштван Антал. Свој говор почео је подвлачећи потребу стварања и организовања друштвеног живота. Основа јаке нације — рекао је министар — јесте јако друштво. Друштвене организације основа су јаке животне енергије народа, али само тада ако ово удружење не пређе границе. На жалост, ми данас у Мађарској имамо десетине разних друштвених организација. Пре свога интерес је отаџбини да се друштвене снаге распарчају у разним удружењима споразумеју у погледу заједничког рада. Огромна је потреба да у данашњој борби за живот и смрт дође до изражаја јединство мађарског деча.

Организовање сарадње дома у јуначкој традицији мађарске организационе замисли. Основа ових замисли јесте аутономија. Принципи самоуправе у мађарској државности карактеристичан је исто као што је централизам код других нација. И стога разлога морамо бити на опрезу код организовања друштва и јавног рада, да не пођемо погрешним путем и не паднемо у грашву бирократије која се увукла и у самоуправу. Приликом стварања овога јединственога

костунаша нашега друштва, у 1943 година имамо много више разлога него икада у мађарској прошлости. Одлука ће оним народима предати палмову гранчицу која знају да бране своју праведну ствар и која су удружења. Наши савезници и њихови војници, политички и привредни успеси превазилазе сва настојања свих народа било у коме веку у историји. И ратни резултати нашега народа су без примера. Не само покртовање наших јуначких војника, него и став погледом мађарског друштва може подржати и најјачу критику. Организација наше војске, висока линија вођења наше политике, привредни и финансијски резултати потврђују достојанство и са пуним поверењем гледамо у будућност сва ми који водимо овај мали народ. Убеђени смо да ће 1943 година бити година напретка, развика и скупљања енергије за цео мађарски народ. Ово не значи да ћемо у овој години имати мање брига, мања неприлици и да ћемо мање оскудевати. Напротив, бићемо изложени још већим искушењима и ограничењима. Али ако се наша отпорна снага паралелно развија са разним искушењима — у шта ја уопште не сумњам, — нико неће моћи зауставити стремљење и напредак, никаква негода не брига на искушења неће моћи зауставити развика и моралну снагу нашега народа у својој одређености за организацију.

ПРЕДАВАЊЕ ПОДПРЕДСЕДНИНА ФИНСКОГ ПАРЛАМЕНТА У БУДАПЕШТИ

Као што смо већ раније јавили, у Будапешту је стигао Едвард Линкомес, професор универзитета и потпретседник финског Парламента. У току суботе угледни гост посетио је виђене личности мађарског јавног живота.

У министарству спољних послова посетио је Гини Јенеа, изванредног посланика и опуномоћеног министра и сталнога заменика Министра спољних послова. У министарству спољних послова задржао се дуже код шефа штабне Улаји-Резица Антала, изванредног посланика и опуномоћеног министра. Касније је посетио и претседника Парламента Андраша Ташнади-Нађа. Затим је посетио и министра вере и просвете Саболч-Мерше Јонча. Учинио је посету и ректору универзитета Лајошу Баши и на крају је посетио претседника Народне банке Лепота Варачан.

У част високог госта Улаји-Резица Антал приредио је посету својим ученицима. По подне у пет часова одржао је Едвард Линкомес у дворани Парламента предавање чија је тема била о културном, политичком и привредном стању данашње Финске. После тога претседник парламента Ташнади-Нађ Андраш приредио је у част потпретседника финског парламента тај на коме су започели многи претставници мађарског политичког живота.

oo|||oo

— Изгубљена војничка књижица. На путу од Католичке цркве до Главне поште у Ујвидеку изгубљена је војничка књижица на основу 20/1. Заслужао потврду вералачког писма. Поштом малачама молим да нађу књижицу преда у Администрацију Нове поште, Брзаслужао три бр. 6/1.

Мађарски јунаци

Деже Мате, потпоручник, одликован се јунашвом и стручним знањем у борбама на Дону.

Од 28 августа до 6 септембра 1942 године, из дана у дан, савесно је вршио своју дужност и својим јунашвом и лепим примером наградио својем утврђењу. Под сталном непријатељском ватром извршио је најсавршеније свој задатак. Када је 12 септембра успело непријатељу да продере у суседни одбрамбени сектор, својом јуначком борбеношћу успео је да отклони даље продирање непријатеља.

Исто тако, 14 септембра, учествовао је у борбама вођеним око Урива и са примерним јунашвом је освојио један непријатељски противтенковски топ.

(•)

РУСИЈА МОБИЛИШЕ ВИШЕ МИЛИОНА

Рим, 18 јануар. (Стефани). — Један совјетски пуковник који је ових дана пао у ратство изјавио је на саслушању да је Русија мобилисала више милиона војника. Много смо изгубили — долао је пуковник —, али имамо још резерви.

Ваздушни напад на Лондон

Берлин, 18 јануар. (ДНБ) — У недељу у ноћ јаким одредом немачких борбених авиона напали су територију Лондона и бацили запаљиве и експлозивне бомбе. Тешки немачки борбени авиони доспели су чак до Ситија. Немачки авиони за извиђање довели су извештај из којег се види да су настали велики пожари. У исто доба друге одреде немачких борбених авиона извршили су напад против једног пристаништа на југу енглеске обале, као и на источну енглеску обалу. Овај немачки подухват

Почео је рад на организацији акције скупљања за породице хонведа у Ујвидеку

У недељу је држана конференција у Градској кући

По позиву градоначелника г. др витез Нађ Миклоша, у недељу у 11 часова пре подне у великој дворани Градске куће састали су се претставници месних друштава ради договора о организацији скупљања прилога за породице хонведа, у оквиру земалске акције коју је довела супруга Његова Преузвишености Господина Регента — а за територију града Ујвидека. Позиву се одазвао леп број претставника друштава. Биле су заступљене све црквене општине и сва хумана и слободна друштва. Конференцију је отворио градоначелник г. др витез Нађ Миклош, који је поздравно присуство и захвално им се на овако лепом одзиву, па је потом заменик градоначелника г. др витез Хорват Казмер одржао информативни говор. Он је саопштио присутнима да ће се скупљање прилога, као што је то већ раније објављено, на територији града Ујвидека вршити 1 и 2 фебруара. Скупљање ће вршити заповедничка кућа и кућних блокова Лого лиге, од којих њихови заменици, јер је то најбољи начин да изјата кућа, ниједно домаћинство не буде изостављено. По-

ред тога он је позвао хумана и добротворна друштва да као свој прилог даду 10% од једномесечне чланарине, а исто тако учинио је апел и на остале установе и предузећа да такође даду свој прилог. Важно је то да свако да свој прилог. Приноси се примају само у новцу.

За време ове организације у великој сали Градске куће стално ће заседавати одбор који ће давати информације свима онима који се буду обраћали за било каква обавештења, издавати спискове по којима ће се скупљати, а потом ће се вршити обрачун скупљених прилога и пријем новца.

Потом је говорио претседник Запатоке корпорације за Ујвидек и околину г. Бечкехази Шандор, који је предложио у име Запатоке корпорације прилог од 50% једномесечне чланарине.

И остала удружења су била за предлог да се приложе што је могуће веће своте.

На крају се градоначелник захвално присутнима, па је конференција закључена.

Убица трговачког путника Хорвата у Сабади осуђен на дванаест година робије

И осуђени и државни тужилац жалили су се против пресуде

Сабадка, 13 јануар. — Пре извесног времена Сабадка је била узбуђена убиством трговачког путника Хорвата, који је нађен на улици задављен. Полиција је довела истрагу, али пре него што је ушла у траг убици, он се сам пријавио властима. То је, како је „Нова пошта“ својевремено јавила, Андраш Шинковић, обућар, стар 32 године.

Јуче је пред кривичним сенатом Кароља Линзера изречена пресуда за ово убиство, које се одиграло 5 децембра у зору. Путник Хорват био је те ноћи на вечери код свога пријатеља Веце Говорковића, а онде је била и његова вереница Терезија Демонић, растављена жена Александра Паушића. После поноћи Хорват се кренуо кући и тада је на улици срео два пролазника. То су били убица Андраш Шинковић и његов пријатељ Мијан Пајић. Шинковић је упитао Хорвата како је било на јеврејском састанку одакле се овај тобоже враћа, на што му је овај одговорио да је био на ве-

чери код пријатеља. Зато га је Шинковић позвао да пођу пити. Они су тада заједно отишли код Михајла Земко.

После пијанке упутили су се кући само Шинковић и Хорват. Шта се на улици одиграо, не може се рећи. Ујутру су пролазници нашли Хорвата задављеног на улици, а Шинковић се сам пријавио властима и изјавио да га је удавио стога што је сматрао да је Јеврејин. Хорват је међутим био Мађар, католичке вероисповести. Суд је Шинковића осудио на 12 година робије. Пресуда није правомоћна, јер су се и оптужени и државни тужилац жалили против ње.

Акција за скупљање прилога породицама хонведа

У недељу је започела акција за скупљање прилога за потпомоћ породица хонведа и већ првога дана показују се одлични резултати и разумевање ових речи које је употребила Њена Преузвишеност Супруга Регента, позивајући све Мађара да удолже својим дужностима према отаџбини, да ублаже бриге и тулу онах који су изгубили своје на пољу чести да потпомоћу ове породице чије се старешина још и сада боре за безбедност и можда и личну сигурност своје породице. Сви скупљачи прилога су у свакој кући са одушевљењем и сви су давали веће прилоге него што им то њихово материјално стање дозвољава. Свако је свестан да се мора допринети и највећа жртва за поштоване хонведа. Ова акција предајни ће све до данас ефикасно авија.

НОВО ЧУДО ТЕХНИКЕ

Првим подморским тунелом, који спаја два јапанска острва, јуре већ железнице и аутомобили

Јапан је и у техничком погледу велика, светска сила. Недавно отворени тунел Шимосеки, који испод мора спаја два важна јапанска острва, јединствено је техничко дело.

Својом дужином, острва Јапана протекну се на неких 2000 км, па се може замислити шта значи што железничка пруга не може да иде непрокидао овим протегнутим подручјем, већ се, због острвског карактера земље, мора да прекида. Разумљиво је онда да је за Јапан изградња подморског тунела више него питање техничког усавршавања; стварно, то је питање судбине Јапана.

Индустријски живот једне земље зависи од угља. Јапан, иначе земља сиромашна у угљу, има свој највећи мајдан каменог угља на јужноме острву Киушју, у околини Моџија, најјужније настањеног подручја јапанског царства. По овде се није, као на пример у Рурској области у Немачкој, истовремено развила и индустрија, већ је средиште јапанске индустрије око Токија, а то је велико удаљење. Досад, пренос угља вршен је или поморским путем, или је пак — при транспорту железницом, био упућен на станице Моџи-Шимосеки, чају међусобну везу прешао море. Ту је, дакле, била прешна потреба да се изгради подморски тунел.

ПРВЕ ТЕШКОЋЕ

Изградња Шимосеки-тунела нишла је на велике техничке тешкоће. Море је ту дубоко око четрдесет метара, и повремено унаомирено струјом од три метра брзине у секунди. Од горе се, под тешким околностима, канал — по стручњачким исказима — није могао градити. Претходним, дугим и врло марљивим проучавањем успоставило се да је један део подморске површине, допуше, чврсто пречно тло, али други део је, извесно, пескула и муљ.

Пошто је недостатак сваки узор за подморски тунел ове врсте, опрезни Јапанци начинили су прво један узви пробни тунел, да би на њему гачно, метар по метар, упознали одnose, те по томе могле да одреде начин изградње главног тунела.

13.000 ТОНА ЧЕЛИНА И 620.000 ЈАПОНА ЦЕМЕНТА

Стручњаци су дошли до резултата да се при изградњи мора применити специјална метода: систем цени, која се путем хидрауличне снаге гура у слојеве муља, а која је у просеку нешто већа од самог тунела. Предњи део те цени затворен је једном ваздушном уставом, а, под притиском од три атмосфере, муљ и вода бивају задржани као неком моћном руком, те се може без опасности проковавати. Проконани комад се одмах поплоча железним бетоном, и онда се ради даље, нов комад.

У мају 1939 био је пробни тунел готов. Сада отворени главни тунел, који има нов од девет до десет метара у просеку, прогутао је 13.000 тона челина и 620.000 јапона цемента. Тунелом воде и железнице трепачице а има и посебан пут за теретни саобраћај. Трошкови ово изградње тунела износили су, нашим новцем изражено, око 30 милиона пенга.

СА ОБАЛОНИМ ПРИЛАЗИМА, ТУНЕЛ ЈЕ ДУГ ОСАМ КИЛОМЕТРА

Панау Шимосекија и Моџија се међуза орамерно узак. Према јапанским извештајима, дужина тунела износи свега 1200 метара. Но, тада да је толика дужина старог

подморског пута, јер, према подацима с друге стране, укупна дужина тунела је неких осам километара. Наравно, морали су бити и с једне и с друге обале острва изграђени прилази, пошто сам тунел лежи око педесет метара испод морског нивоа, а обале су високе откоп око педесет метара изнад мора, са великим копненим тунелима се овај тунел, свакако, не може мерити; има туце тунела на копну који су знатно дужи од њега. Сидлонски тунел је чак два и по пута дужи. Не као подморски тунел отоји на првоме месту.

НОВ ГРАНДИОЗАН ПЛАН: ПОДМОРСКИ ТУНЕЛ НИУШЈУ—КОРЕЈА

Извесно ће се сада ићи за тим да се и остала острва Јапана везу подморским тунелима. Тврди се да је већ у плану једна грандиозна таква изградња: подморски тунел од острва Киушју до корејског при-

станишта Фусан. Корејско мореуз је широк чаквакх 175 километара; истина, ту би се, путем, могла употребити и нека мала острва, на пр. Цушима, чије име је добро познато из руско-јапанског рата. Такав саобраћајни жмлок испод мора Јапани би осигурали себи несметан пут к огромним изворима сировина азијског копна.

И у другим земљама је било већ речи и намера да се изграде подморских тунела. Има на земљској кули још много да се изграђује, саобраћајне линије да се надопуњавају, коина да се везују. Познато ће бити да постоји и план за подморски тунел испод канала Ла Манша, па код Гробралтара, чак има и план да се ископа тунел под Беринговим Морем који ће спајати североисточну Азију са Америком. Али на острвској тој плановој засад се још не ради. Јапански тунел који смо овде приказали први је којим људи путују испод мора.

Леп успех једне социјалне акције

За кратко време за небринуту децу удова Скенцић преко „Нове поште“ скупљено је 474 пенга

Пре кратког времена у дневним вестима објавила смо молбу уд Даринке Скенцић, која је оболела од туберкулозе морала да остави потпуно небринуте своје двоје мале деце. Овај апел имао је неочекиван одзив. Многи су се јављали са мањим и већим прилозима, па међу њима је било и мала школске деце.

Јуче смо примили из Станара, од тамошњих салата, у вези ове акције скупљених 87 пенга, које су они скупили по својој иницијативи, уз ово пишемо:

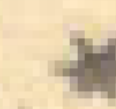
„Ниже потписани, који радо читамо ваш лист, прочитали смо вест о сиротој удови Даринки Скенцић. Нећемо и не можемо да наша срца заборавимо и да на овај апел не одговоримо. Стога шаљемо ваш прилог, да би се именованој Даринки уручио: Давидов Панџор 5 п., кћи му Милосана 5 п., Давидов Живко 5 п., Давидов Иванка 5 п., Кретић Јења 5 п., Кретић Мара 5 п., Аперлић Мита 5 п., Аперлић Паулина 5 п., Мађарев Сима 5 п., Мађарев Даринка 5 п., Мрђанов Божидар 5 п., Мрђанов Зора 5 п., Стеван Гојчин 5 п., а укуп му Милан 5 п., Мађарев Милош 2.50 п., Мађарев Даница 2.50 п., Гојчин Живко 2.50 п., супруга му Илинка 2.50 п., Гојчин Ђура 2.50 п., Гојчин Милана 2.50 п., Јосић Миливој 3 п. Укупно 87 пенга.

Пример стварских салата свакако је за похвалу и углед.

Поред тога стигли су још ови прилози: супруга Стевана Дожића Чурог, 5 пенга, Злата и Кристина Међански Сабедина, 10 пенга, М. Н. 2 пенга. Јуче пре подне дошла је у нашу редакцију једна мала девојчица, држећи у руци 5 пенга. То је била Јелена Суботићка, ученица II разреда основне школе из Ујвдеку. И она није хтела да заборави ова друштво и довела је свој прилог.

Са овим укупно је досада скупљено 474 пенга, од које своте је раније већ притопао 126.50, а преосталу своту од 348.50 пенга јуче у подне однели су чланови наше редакције г. г. Неил Мудровић, секретар и Миодраг Бранковић лично уд. Даринки Скен-

цић, која је пред Божић изашла из болнице и жива у свом стану у Шопрон ул. 11.

У малој, нашој и неосветљеној собици, окружена својом децом, дочекала нас је уплакана удова Скенцић. Не знајући да се снађе у првим тренуцима, она нам је захваљивала онима у којима су блистале сузе, док тишину није прекинуло питање ћерчице:

— Чико, како се ви довете?

Тада је и удова Скенцић престала да плаче. И деца су постала веселија и својим веселим очима посматрала мајку која је чистом белом марамичком брисала уљакане очи и почела да нам износи детаље из свога живота:

— Мужа немам. Ово троје деце су ми све на свету. Некада, када сам становала у околини Барпе, била сам алдрава и изасам се бојала за будућност своје деце. А сада, одједном, појавило су се две болести. У болници су ми читаво два месеца пуцали ваздух у плућа и тада ми је било добро. Веровала сам да ћу ускоро одрапати и да ћу се моћи вратити својој деци, када су лекари установили и болест десног бубрега. У том је дошао и Божић. Замолила сам да ме пуште мало кући, да тај велики празник проведем са својом децом, и то ми је дозвољено. Сада је и то прошло. Треба поново да се вратим у болницу и да ми операцијом изваде десни бубрег. Тога се бојам. Бојим се да би операција отежала одравање плућа, и жао ми је због деце. Тешко ми је поново се растати од њих, овако малих и необринутих. Рецивала бих се да су ми деца смештена по кућама добрих људи, по ако одравах, биће добро и овако, а можда и боље.

Њене крпине прије очи су се копово напуниле сузама. Прено комотног блода-жутог лица котрљале су се сузе. Док су се још јаче приближиле њу држећи је чврсто за вратање хаљине, док је она плачним гласом изговорила свега три речи, само овакво:

— Хвала добрим људима!

Претплаћујте се на „Нову пошту“

УТОРАК, 19 ЈАНУАР 1943

— Данас, на Богојављење, у Ујвдеку по подне биће радње затворене. Удружење трговаца у Ујвдеку извештава да данас, на Богојављење, по подне имају све радње бити затворене.

— Народни посланик г. Милан Ј. Поповић службеним послом отпутовао је синоћ у Будапешту.

† Славна Ракић-Бобушана. Још почетком 1941 године, после смрти оца Даринке Ракића, угледног трговца у Ујвдеку, разболела се Славна Ракић, ученица VII разреда гимназије, и после боловања од скоро годину дана њена душа се 17 о. м. преселила у вечност. Њена смрт болно је одјекнула међу другарицама у, чијим круговима је била веома омиљена. Покојницу оплакују мати и сестра медицинарка, као и остала многобројна родбина. Тело ће се опозити 19 о. м., у 2 часа по подне у капели св. Алжишког гробља а затим предати матери земљи.

— Убрзани тегај италијанског језика за почетнике. Италијански културни институт у Ујвдеку, с обзиром на велики успех тегаја италијанског језика, одлучио је да организује један убрзани тегај италијанског језика за почетнике, од 31 јануара до 31 маја. Школарина и уписница за цео тегај износи 8 пенга. Уписани, поред два часа седмичне наставе, по претходној молби, могу узети учешћа и на тегају конверзације. Упис се врши у секретаријату Института, Хорти Миклош булевар 1 (Управна палата I/12) до 31 о. м., а предавања почињу у уторак, 3 фебруара.

— Двадесет хиљада пенга не стало у трамвају. Полицији у Будапешти поднео је пријаву Бела Кираљ, чиновник Удружења за испомогање необринутих да му је украдена ручна ташна у којој је било 19.600 пенга, које је примио у Поштанској штетници. По његовом исказу неки је украо ручну ташну када се возио трамвајем својој кући. Полиција је довела поступак да пронађе испознатог крадљивца.

— Рација испред позоришта и биоскопа у Будапешти. Будапештанска полиција извршила је рацију испред многих позоришта и биоскопа и ухватила том приликом једног трговца са улазницама. У последње време стално су стизале пријаве полицији да пред већим позориштима и биоскопима посетници не могу добити карте за претстовање, пошто су увек све распродате, а увек има празних места за време претстова. Дешавало се да су укриве позоришта одбијале и карте за издавање карата за рањенике. Оправдана је сумња била да се ова лица баве тргованом, односно проварањем разних улазница. Полиција је на овог разлога извршила рацију. Један детектив добио је информацију да је најчувенији препродавац улазница, неки Павло Рауш-Бургер који је пре два месеца пуштен из затвора за интенираре. Детектив је отишао пред аграду Ваташа, а затим пред претстовање Оперету, где је стао у групу провајана новина. Тражио је да купи улазницу и уклатио је овог војног трговца. Приликом претстовања највише је у његовом оделу 100 комада улазница за време позоришне претстова. Приказао је да је купово улазнице путем неких својих позоришта. Полиција води постовања.

КОНЦЕРТИ

КОНЦЕРТ ОРКЕСТРА УЈВИДЕЧКЕ ФИЛХАРМОНИЈЕ

Пред преспупом свечаном двораном ујвидечког Католичког круга, одржан је у недељу по подне популарни концерт оркестра ујвидечке Филхармоније под управом г. д-р Кши Лајона, директора Конзерваторијума.

Приредба је отворена извођењем увертуре «Свињског берберина» од Росинија, па је затим изведен Веберов «Полив на игру». Обе тачке су уједно претоварљиве и најбоље део програма. Не мање дубок утисак на присутне оставили су и остале тачке које су изведене у првом делу концерта, међу којима и валцер «Безнак» од Валдгофела.

У наставку су извођене популарне пијесе, бала и балетска музика, који је део испуњен Лехаровим маршовима и Бајеровом балетском музиком. У овом делу, који је био испуњен популарном, леком музиком, изведена су и два валцера од Штрауса, које је публика са разумевљивом баслушала, а по завршетку топло поздравила. Ова, у сваком погледу успешна приредба, завршена је Лехаровим маршем «Сада почиње».

За овој концерт издало је међу публиком велико интересовање, што доказује и велики број присутних. После завршетка концерта публика је аплаузом наградила извођаче и диригента г. д-р Кши Лајона.

II КОНЦЕРТ УЈВИДЕЧКОГ ГУДАЧКОГ КВАРТЕТА

Ујвидечки гудачки квартет приредује у оквиру градског просветног одбора 24-ог јануара 1943 год. у 5 часова по подне у великој сали Централног католичког круга свој II концерт. У овом приликом нам је још запањујући успех, који је гудачки квартет постигао код публике. Просветни одбор, да би у што већем броју омогућио посезивање тог концерта, одржане своју приредбу у воћној и добро ложеној дворани. Нарочита чар даје овом концерту наступање, као госта гудачког квартета, директора конзерваторија д-р Кши Лајона, који је овом приликом посведочио своје способности. На програму су следила дела: Моцарт: клавирски квартет у Г-молу, Кодали: II гудачки квартет и Дворжак: гудачки квартет у Г-дуру оп. 108. Улазнице се могу добити у претпродаји у потписном бироу Ибуе, Орсагасало тер 2, телефон 24-24, по цена од 1.— и 2.— пенга.

— Атентат на воз у Северној Африци. Јављају из Тетуана да је на железничкој прузи Феа-Уенда бачена бомба на један воз који је носио америчке војнике. Број жртава је око 50. Штета је мала. Окупационе власти извршиле су више хапшења и објавиле да ће убудуће у оваквим случајевима одговарати становништво настањено у близини онога дела железничке пруге где је извршен атентат.

— Снег омета саобраћај. После велике зиме од неколико дана наступиле су снежне вејавице. Ова зима спречила је нагло ширење разних болести. Снег престано веје и његов дебео бели покривач омета саобраћај. У нашем граду као и у свим осталим градовима на уклањању снега упослено је много радника. За сада још није јављено о ометању железничког саобраћаја и већих сметова на железничким пругама и друмовима.

— Изградња асфалтног друма Средоземног Море—Црно Море. У смислу трговинског уговора склопљеног између Италије и Бугарске, ускоро ће опочети градња једног асфалтног друма који би везивао два мора. Од Рупчука, где је изграђено огромно дунавско пристаниште, друм би се изградио чак до Драча и Антверпа. На овој прузи обављао би се сав трговачки промет између Бугарске и Италије. Овај друм везивао би уједно и Црно Море са Средоземним и имао би огроман значај по привредни развој свих балканских земаља. Изградња овога друмског моста у Рупчуку преко Дунава и овога овога друма неопорочно подиже значај дунавског саобраћаја са чисто бугарског становишта.

— Шпанска црвена књига. Како јављају из Мадрида, Мини старство спољних послова издаће црвену књигу о састанку у Лисабону. Ова књига садржаваће говорне португалског вође државне, Кармон, министра претседника Салазара и шпанског министра спољних послова Хордане, одржане приликом стварања Ибериског блока. Предговор овој књизи написаће гроф Хордана, у коме ће изнети залагања и циљ стварања овога блока.

— Свен Хедин одликован златном медаљом. Баварска академија наука на својој последњој седници одлучила је да одликује чувеног шведског научника Свен Хедина златном медаљом академије. Чувени научник се једним писмом захвално на овом високом одликовању.

— Уметници који фалсификују карте за намирнице. Органи полиције у Будапешти предвели су полицији Јожефа Дајча, сликара и пртача плаката, као Јелисавету Нађ и Фридриха Урбана, под сумњом да су сви заједно нарађивали карте за намирнице и исте растурали. У стану уметника полиција је пронашла једну ручну пресу, шапграф, разне хемикалије и боје. Овај успех полиције спречио је још у самоме почетку велике злоупотребе које би ово „уметничко друштво“ напало својим поступком јавном саблазнању.

— Градња бродова у Јапану. Јапанци раде на убрзању изградње бродова. Власти у Јапану изграђују сада свега три типа бродова уместо досадашњих пет како би убрзали изградњу дрвених бродова. Градиће се од сада само бродови од стотину, стопедесет и двестопедесет тона бродског простора.

Нови власници фирме! Нов правац!

Барт и Дрислер

Ујвидек, Хитлер Адолф ул. 8. — Телефон 30-318.

98 (Нови власници бивше фирме КЛАЈН ЖЕНЕ) препоручују багат и велики избор свих замисљених женских и мушких модних артикула! — Послуга тачна и услужна! — Цене умерене! —

— У недељу је у великој дворани Градске куће одржана конференција свих културних удружења. На овој конференцији интер францези Керестеш Кризоштот, обавестио је присутна да ће 2 фебруара, када ће на свечан начин бити објављено насељење францезачког реда у Ујвидеку, у Католичком кругу бити одржана врло лепа свечаност на коју долази интер Здравец Иштван, војни католички бискуп у пензији, кога ће том приликом поздравити у име града градоначелник г. д-р витез Нађ Миклош, а у име Католичке црквене општине г. плебанин Ференц Шерак. Високи црквени великодостојник први пут том приликом долази у наш град. Он ће одржати и свечано предавање.

— Тајанствена крађа. Боривој Гудурџ, бивши градски чиновник, Змај Јована Јовановића ул. бр. 17, пријавио је јуче полицији да су из његовог стана непознати крадљивци из ормана украли један златан сат, три златна прстена, духат од 20 круна, златан ланчић са жретоу и медаљон од америчког злата, све у вредности од 3.000 пенга. Општепознато није познато време када је крађа извршена. Полиција је повела енергичну истрагу.

— Занимљиво предавање на Слободном универзитету. Дана је на Слободном универзитету у 6.30 часова по подне бити одржано врло занимљиво предавање д-р Беле Фалшана, професора универзитета из Сегеда. Тема предавања је: «Испити о проузроковачи болести». Предавање ће бити пројављено пројекцијом. За ово предавање међу грађанством влада велико интересовање.

— Изгубљене карте за хлеб. Јуче пре подне између Немца улице и Шпана улице изгубљене су четри карте за хлеб. Карте гласе на име Еугена Колесара. Моли се поштом навести да карте преда власнику на адресу: Шанд улца, 24.

— Како се има тумачити министарски наредба о дозволи повишења кирија у Делвидеку. Пре неки дан објавили смо вест да је објављена министарска наредба по којој се могу у Делвидеку повисити кирије на ону висину на којој су биле на дан 1 септембра 1939 године. Пошто су нам се многи обратили са питањем како се ово има тумачити, ради обавештења заинтересованих ову вест допуњујемо утолком, што у смислу § 19 споменутог наредбе (100/1943 М. Е.), у крајњима извршеним мађарској Светој круни од 1939 године, може Министар унутрашњих послова, у сагласности са Министром финансија и Министром правде, у овим градовима и општинама где то правдују локалне власти, наредбом одобрити да се кирије, како станова, тако и осталих просторија, сразмерно повисе изнад оних које су плаћане 1 септембра 1939 године. Према томе, као што се види из ове наредбе, за стварно повисење кирија издаће се посебна наредба Министра унутрашњих послова уколико се за то укаже потреба.

— Бурна Средоземног Мору. Велика бурна влада на обалама Средоземног Мора у Француској. Ова бурна нанела је велике штете разним грађевинама. Она узима све већег замаха.

— Успеси аграрне реформе у Словачкој. Аграрна реформа у Словачкој се успешно спроводи. У току 1941 и 1942 године раздвојено је 18.000 катастарних јутара еранице аријевским аграрним интереситима, а 40.000 јутара издато је у малим парцелама у закуп. Словачки колонисти који су пресељени из Мађарске, у смислу мађарско-словачког споразума, насељени су на површини од 13.000 катастарних јутара еранице.

ТЕЧАЈЕВИ НЕМАЧКОГ ЈЕЗИКА У УЈВИДЕКУ

Почетком фебруара почиње друга сезона семестар течајева немачког језика у Ујвидеку, које организује Лекторат немачке академије. Течајеви се деле на виши, средњи и нижи течај. Основа наставе је немачка конзервација са граматичким, статистичким и правописним вежбама. Настава се обавља тако да се по могућству већ на почетку врши са искључењем материјег језика учениковог. Настава се врши по групама. Управник течаја је г. д-р Герхард Хајтнер, лектор Немачке академије (Минхен).

Упис почиње у четвртак, 21 јануара, и врши се радним даном од 5—7 часова по подне, а недељом од 11—12 часова пре подне у Лекторату немачке академије, Гроф Ваго ул. 20/1. Умољавају се заинтересовани да пожури са уписом, јер је број слушаца ограничен.

Течај обухвата два наставна часа седмично. Настава је бесплатна. Уписница, која се уплаћује приликом пријаве, износи за цео семестар (фебруар—мај) 7 пенга. Сиромашнијим слушаоцима може уписнице бити снижена, или свешто опростена.

Опљачкала кућу која јој била поверена на чување, па је после запалила

Сабадка, 18 јануар. — (Телефоном). Пред Окружним судом у Сабадци одговорала је Борбала Кењереш, из Хоргоша, због злочина крађе и паљевине. Њој је пре извесног времена Еркебет Корњански оставила своју кућу на чување, док се она послом бавила у Сегеду. Одмах сутрадан, када је Корњанска отпутвала у Сегед, Борбала је отворила кућу, из ње украла све што је било од вредности, а да би сакрила траг, запалила је кућу. По извршеном доказном поступку суд ју је осудио на две године и шест месеца робије.

— Успела премијера филма «Деволна брда». На јучерашњој премијери филма «Деволна брда», који је приказан у Радус биоскопу у Будапешти, филм је познато остварио успех. Филм је снимљен по роману Торнај Сесила «Људи у камену», а прерадио га је чувени редитељ Фаркаш Золтан. Филм је сниман дуго времена. Сви нејаски снимљени су у Ердељу, у околини Нађарада. У филму високих камењара са одличним снимцима одиграва се радња овог занимљивог филма. Главне улоге су у рукама Фејеш Алисе, Нађ Иштвана, Хосу Золтана и Грегош Золтана.

— Уловљен огроман делфин. На обалама Средоземног Мора код Алелгарије ухваћен је огроман делфин чија је тежина 1.800 килограма. Овај редак примерак биће постављен у мадридском музеју.

— Поправља се здравствено стање мароканског султана. Јављају из Тангера да се стање здравља мароканског султана Абд ел Асиса, који се разболео пре неколико дана, поправља. Султан се више не налази у животној опасности. После губитка независности Марока, султан живи повучено у Тангеру.

— Сабадна је у току прошле године платила близу 6 милиона пенга пореза. На седница Управног одбора града Сабадке финансијски директор г. д-р Алтал Хегедис поднео је испрпан извештај о уплатама разних пореза у току 1942 године. У децембру је у Сабадки уплаћено у име државних пореза два пута више него у новембру, свега 649.000 пенга. У гску целе прошле године Суботичани су уплатили у име државних пореза 2.069.000 пенга, а заједно са разним грађевинским прирезима Сабадка је у току прошле године савесно испунила своју пореску дужност, јер је уплатила близу 6 милиона пенга у име разних јавних дажбина, државних и градских. Директор финансијске дирекције је изјавио да је ова уплата извршена без оврха. После је у име полиције поднео извештај о раду у току децембра полицијски надзорник г. д-р Јајош Датки. Према томе извештају, у току децембра пријављено је 3150 хотелских гостију, извршено је 1.200 промена станова, 886 лица су се настанила у Сабадки, а 668 лица су се отселела. Полиција је издала 11 пасоша, а исти број је продужила. У децембру је забележено 429 кривичних дела, било је 28 несрећних случајева, извршена су 4 самоубиства и пријављено је 5 нестатака. Крими је било 128.

— Пораст становника у Стокхолму. Шведска престоница постоје већ 700 година. Данас број становника у Стокхолму прелази 600.000. За сада нема тачних података о порасту становништва у прошлој години, али се процењује да износи 12—13.000 душа. Ова се подаци односе само на град Стокхолм, док, међутим, велики Стокхолм има преко 800.000 становника.

— Бензин из Албаније — значајан фактор. — Занимљив чланак доноси службени лист италијанске војске о развоју и капацитету албанских извора нафте. 1935 године Албанија је произвела свега 12.400 тона пресве нафте, а већ 1936 године 48.380 тона. Производња је нагло порасла, тако да су албански извори већ у 1939 години дали 140.000 тона. У томе међузрешеном унутрашња потрошња нафте у Албанији остала је иста, а то 4.000 тона бензина, и 2500 тона петролеума за осветљење. Лист даље наставља да је израђен вод за нафту од воља нафте до морског залива код Валона. У валонском пристаништу скупљају сву нафту и са нафтководом дугим 250 километара транспортује се нафта у Италију. За време од 3 године путем овог нафтовода пребачено је у Италију 200.000 тона нафте. За ову количину потребно је 75 тона бродова.

— Расподела индустријског угља. Надлежство за сировине израђује нови план како би се расподела индустријског угља поставила на нове основе. Рудници у овим ванредним околностима труде се да потпомогну привредни живот. Производња је улагодљива, међутим треба знак ефикасности расподелу. Снабдевање индустријских постројења важних за одбрану земље ова нова наредба разуме се неће тајгирати. Централна ће у првом реду додељивати потребне количине угља оним индустријама које раде за јавно снабдевање. Од сада ће и ове индустрије бити разврстане. Радови око израде нове наредбе за рационарње узимају у оцену све околности. Расподела угља биће најидеалније решена.

ПРИВРЕДНИ

Шећер у светском газдинству

Шећер спада међу најосновније крајње материје, и према томе снабдевање шећером за време рата има за све државе нарочиту важност. Кад је Британска у првом светском рату била отсечена од дела својег нормалног подручја снабдевања — који је долазио са европског континента у облику шећера на репе — дошло је то до повећања производње на британским поседима, као и у подручјима шећерне трске у Карибском Мору — Куба, Порторико, Сан Доминго —, даље у Перу-у. С друге стране, услед опустошења пространих земљаних површина, а смањених могућности извоза, европска производња шећера знатно је устукнула, а тек десет година после свршетог рата могла је да поново досегне ранију меру.

У раздобљу између оба рата, положај на тржишту шећера био је у знатну мери променљив на једној страни а тешкоћа прође на другој. Производња шећерне репе, сконцентрисана највећим делом у Европи, омет је стално расла, а експанзија прекоморске производње шећерне трске, за коју је дао потицаја први светски рат, развијала се такође даље. Привредне тешкоће за продуценте расле су исто тако све већа, а потреба општег тржишног уређења најзад је била толика да је 1937. на конферен-

цији у Лондону, основан међународни картел за прекоморска подручја шећерне трске.

Ипак, и тиме се није поставила граница производњи, јер су истовремено онемоћене тенденције самоснабдевања у неку земаља довеле до проширења производње, — околност која би тим земаљама добро дошла ако би избио рат.

Од оба савезника Британске Русија је имала не малу залиху шећера (као уосталом, и Немачка) док су Сједињене Државе скоро три четвртине своје потрошње морале да увозе из иностранства. Стога земље произвођачице шећерне репе у Карибском Мору сада још пролазе кроз исту високу конјунктуру као у прошлом светском рату, до сасвим је други развој протекао у осталим неевропским земаљама које производе шећерну репу. Јапанска освојења Јаве и Филипина довела су догле да су површине засејане шећерном трском морале да се знатно ограниче у корист производње памука. А подручја која нису нала у империјалске руке не могу да задовоље енглеско-америчку потребу, јер оскудица у бродској тоници не дозвољава транспорт великих количина шећера из таквих даљина као што је Јужна Африка, Мауритијус, Индија, Аустралија и острво Фиџи.

Тачне морских дубина

Два шведска мерника спустиће се, оклопном куглом, 2000 метара дубоко у море

Шведске научне кругове држе у узбуђењу, већ недељама, испитивања двајер мерника, Плазера и Натансона, који намеравају по довршењу теоретским студијама, да се посебним новим научним уређајем спусте у морску дубину од две хиљаде метара.

Ако би њихов план био остварен, био би то научни подвиг своје врсте за коју нема примера у историји човечанства. Највећа дубина до које је досада жив човек доспео у море износи 906 метара. Један амерички истраживач мори, Уилем Баб, спустио се у августу 1934 у својој челичној кугли 906 метара дубоко у море, код Саратого, и у овоме скупуном простору на тој је дубини снимао чудновате, дотле човечјем оку откривене морске животиње.

Дубље није било могуће спустити се, пошто је челична кугла, поред ове техничке усавршености с којом је измишљена, услед страховитог притиска водене масе, помало већ, једва примотно, почела да пропушта воду у унутрашњост... Баб се морао брзо боље подићи, јер је претрпео катастрофа.

КУГЛА ЈЕ ГОТОВА, АЛИ...

Кугла којом се сада намеравају спустити два шведска мерника већма се разликује од Бабове. Научници ће своју куглу изоловати уљем, и то тако да ће око челичног оклопа кугле, постранице, бити одговарајућа међупростора који ће се чинити изолацијом. Према мишљењу научника, при истраживању морских дубина уље игра исту улогу као код ваздушних балона хидроген. Тако би се избегли, у знатној мери, утицаји воденог притиска, који прете да протрпе челичну куглу, на ма како савршено и чврсто она била измишљена.

... ШТА БИ МОГЛО КУГЛУ ДА ИЗВРГНЕ РУГЛУ

Подморска кугла шведских научника, у коју могу доста удобно да се сместе две особе, већ је готова, но за испробање постоје врло велике сметње. Највећа дубина Балтичког Мора је 430 метара, а на Северном Мору није много дубље. Научници ће, дакле, бити присиљени да се спусте негде у Атлантском Океану где се не много далеко од обале могу наћи и дубине од 2000 метара.

Према је кугла готова, тешко да ће се први покушај спуштања обавити пре свршетка рата, да не би какав ратни подморски немани, неочекивано, челичну куглу — извргло руглу...

КРИВИ ТОРАЊ У ПИЗИ ОПЕТ У ОПАСНОСТИ

Немачки научник Валден, који је недавно боравио у Италији, прегледао је чувени криви торањ у Пизи. Он је стручњак за архитектонске старине и после дубоког истраживања утврдио је да се торањ у Пизи — даље кризи и да му сада прети озбиљна опасност да се сасвим сруши. Према потврдом мишљењу, торањ би се могао спасти само на један начин: темељ торања, који је већ у више махова продужаван и појачаван, морао би се опасати још једним јаким бетонским зидом у кругу од 30 метара око торања. Валден, боравио у немачкој вароши Копенбергу, имао је прилику да констатује да тамошња катедрала, стара 200 година, стално тоне у земљу, сваке године за неколико десетина сантиметара. И ова зграда се налази у опасности да се једног дана сруши.

САМО 50 ФИЛЕРА СТАЈЕ КАЛЕНДАР НОВА ПОШТА

за 1943 годину. Календар има комплетан списак вештера и пијетних дана, преглед догађаја у 1942 години, пољопривредни календар, богат саопштења и други занимљиви чланци. Ко пошаље 50 филера (може и у маркама) добија календар са плаћеном поштом.

О БЕСНИЛУ

Беснило је заразна болест, која се најчешће појављује код домаћих животиња (пас, маљка, коњ и др.) и од диких животиња најчешће код курјака. Проузроковач болести налази се у бали и плувацима оболеле животиње. Овај секрет оболеле животиње заразан је и неколико дана пре него што се појаве први знаци беснила. Болест се преноси на човека, обично ако га уједо или огребе беља животиња.

Инкубација (време од продирања узрочника болести у организам па до појаве првих знакова болести) код беснила траје обично 14—16 дана, а понекад и више. За време инкубације, на човеку се не примећују нарочите промене.

Пре појаве првих знакова болести, болесник постаје немиран, жалећи се на несаницу, главобољу, сврабе у рукама и ногама и жмрце. Место где је продро узрочник болести, постаје осетљиво. Затим се напенаје појављују грчеви ждрелних мишића. Када болесник покуша да попије неку течност, ако угледа воду или чак туђе њено жуборене (при отварању славице за воду), грчеви постају већ озбиљно спазми. Истовремено се јављају грчеви других мишића и необична узружаност организма, која се не да савладати. Кроз три дана настају узетост мишића, после чега настаје смрт.

Познат је облик болести, тако звано тихо беснило, када се узетост неопходно мускулатуре човека, јавља од самог почетка болести.

Лечење беснила има успеха, ако се предузме пре појаве првих знакова болести, у противном случају узалудно је. Болесник умире у најкраћим мигунима.

Чувени француски научник Луј Пастер (родно се 1822 г. а умро 1895 г.) пронашао је заштитно калемљење заражених људи, којим се спречава развој болести. Уколико је раније предузето Пастерово заштитно лечење, уколико има вероватноће да ће се болест спречити.

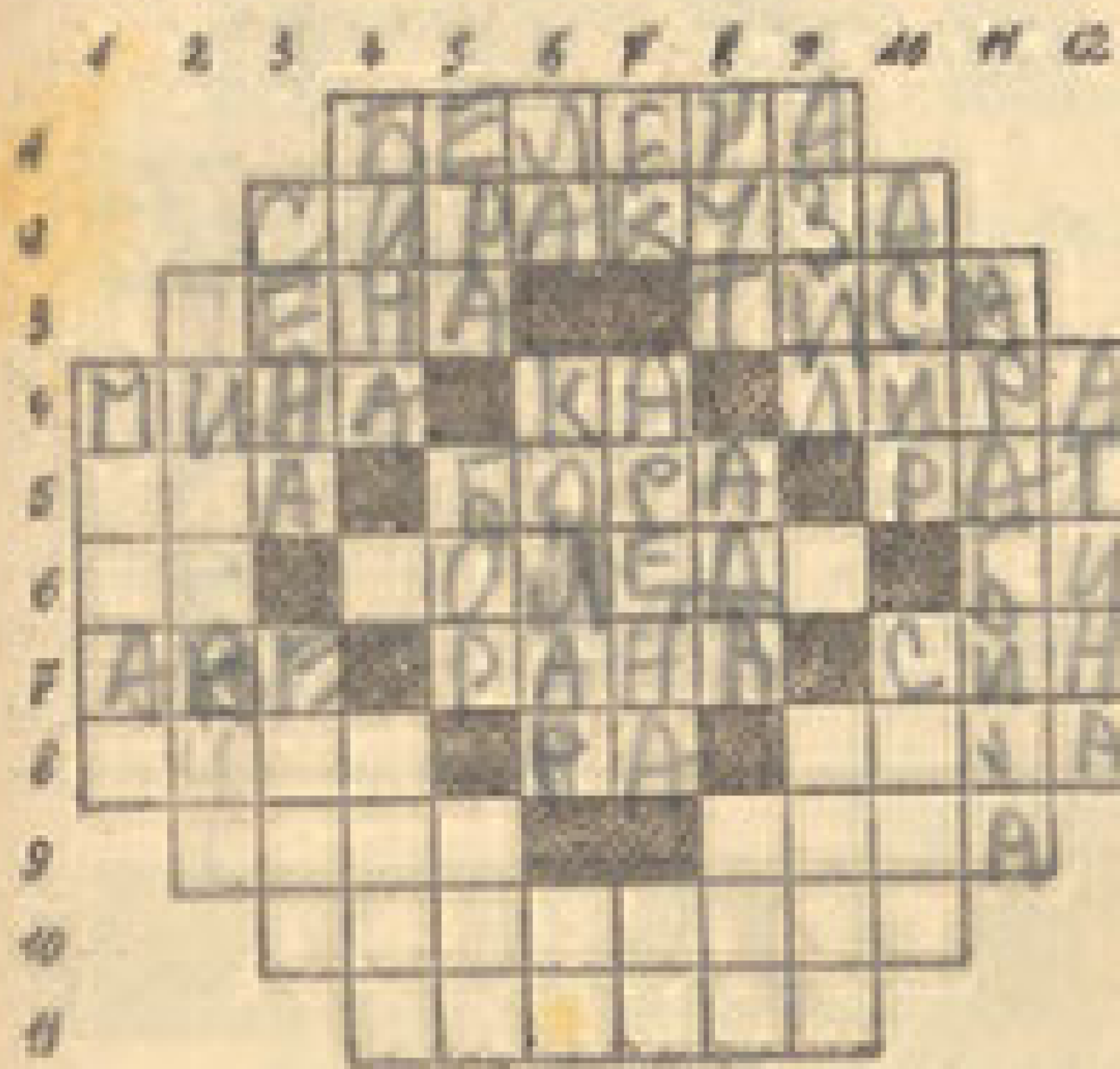
Свака особа, која је ослепљена од бесних или на беснило сумњивих животиња, мора се одмах пријавити најближем лекару.

Надлежни лекар, ако није оспособљен да сам изврши лечење против бесниљ, упућује болесника у најближу установу (Пастеров завод, Хитленски завод или болницу), где ће се извршити лечење.

Свијетња која је напела повреду, начелно се не сме убјавити, него мора бити дата жива на преглед ветеринару, који мора да установи постојање беснила код исте. У случају, ако се животиња мора убити, треба изнети, да се код ње не повреди побиња (мозак). У том случају на преглед се шаље само главо.

УКРИШТЕНЕ РЕЧИ

Број 3

Водорасно: 1) Осава. 2) Лука на Ренелији. 3) Крвава суд — притока Дунава. 4) Ратно оружје — према — један инструмент. 5) Страно женско име — набор — сукоб. 6) Ово — божићи обичај — хоће. 7) Здраво (за пицеки) — озледа — мушко дете. 8) Бонале — египатско божиштво — један месец (у падежу). 9) Онда — соф. 10) Ништа. 11) Крадљивци.

Управно: 1) Мушко име. 2) Уме да троткаљује. 3) Река у Француској — полет. 4) Позоришна — према — маски чиновник. 5) Ужичанин — замесени дрво — свеједно. 6) Једна нота — један занатлија — усклик. 7) Угао (немачки) — место за борбу у старом Риму — вода (француски, за чланом). 8) Добро (немачки) — место у Бачкој — повесава. 9) Склопшито — вокал — име филмског глумца. 10) Држава из старог века — врта маста. 11) Највеће полуострво. 12) Грчка престолнина.

РЕШЕЊЕ УКРИШТЕНИХ РЕЧИ

Број 4

Водорасно: 1) Ока — Ави. 2) Палада — окопаа. 3) Арата — а — утопа. 4) Ада — она — ало. 5) Ц, и — апала — о. 6) Инат — мрзав. 7) Ђ — х — пас — ј — и. 8) Попор — гана. 9) Са — Авита — ур. 10) Она — ију — Бдо. 11) Атила — а — узира. 12) Лакома — опалеж. 13) Ара — као.

Управно: 1) Она — ала. 2) Карелић — сотор. 3) Алалди — напика. 4) Ата — ало — ало. 5) Да — ат — ва — ам. 6) А — он — пона — а. 7) Ава Марија. 8) О — Алис — ту — о. 9) Ку — Ир — та — У(ром) Предић. 10) Ота — аја — Ваа. 11) Анолон — аудла. 12) Навор — перорез. 13) Ики — ено.

ПРИЧА „НОВЕ ПОШТЕ“

ЕКСЕР

Салонтаи Михајло

Реч је просто е једном зарђалом, искривљеном ексеру. Физичар би умео о њему да каже колико је тежак, израчунао би количину ферооксида (рђе) и површину ексера, и ту би се асирпао. Бактериолог би ексер ставио под микроскоп, те би савесно установио каквих све, и колико милиона, бактерија има на његовој површини, и ту би се асирпао и он.

Али оно што сам, ономад, чуо о ексеру од једнога сопственика гараже у нашем месту, далеко надмаша, количином бар, све научне резултате.

Ухватио је за уво свога шегрта, па је отпочео:

— Зар ти, клапане, још увек не видиш овај ексер? Прошао си сто пута поред њега, па та не пада на ум да га еклониш! Ти не можеш, лабоме, у својој ћупи да замислиш колико се људи намучало док није створен тај ексер, па према томе не умеш ни да га цениш. Смешаш се глупо, је ли? Свакако вреди више него ти.

— Погледај ту доле где је ексер лежао — наставља госа шегрту, — црчећи га и даље за уво и привлачећи к земљи — ето, ту је остало мало удубљење, у којем ће се стално задржавати и мрзнути вода, па када мраз попусти игла ће се сва раздробити. Зар ти смешаш, амакне, да ја имам толико пара да сваке године мењам игле? ...

Шегрта се заблеуо у удубљење, а госа је настављао:

— Да си лепо дигао и исправио ексер, могао би га употребити да, на пример, замуљеш неки свадук. Био, види, па овој иглу је опала она даска, па испала угаљ. А да се даска, замуља ексером, ствар је одмах у реду. А ето ексер ти лежи под носом, неискористићен. То је Богу плакати Нико о томе не води рачуна, све ја морам да видим!

— Али не ради се само о томе. Има ту и друга једна ствар. Ексер ту лежи на штету и несрећу. Да носам ја сад случајно вањаша и подигао га, могао би бити ми, тиване, да зашпеш на њега па да докљеш колико си дуг! Могао би да претом разбијеш ту твоју глупу ћупу, па да месец дана не радиш, све на моју штету. Могао би и да станеш на њега, да убодеш но-

гу и да добијеш тровање крва. А свет би кавао — ја сам крва. Шта блејит, у мене, бузване? Мислиш да се то није могло догодити?

— Чекај, има то још нешто. Репано, дотера неки шофер своја кола у гаражу, и ту стоје кола целу ноћ са исправним гумама. Кад ујутру шофер востера кола, востера их баш на тај ексер, и застане да нешто поправи, а кола се одједном искривљују у страну — испустила гума ваздух. Мислиш ли ти, звекане, да тај шофер не би причао свима колегама како је у коме дворшту пуно ексера да човек не сме ни да уђе с колима унутра? Ко ће од тога имати штете? Ти сигурно не.

— Дође други шофер, узме пове гуме, намонтира их, прође овуда и ставе пред капеларију. Кад свршав с њима обрачуна и испратим човека, а тај ексер пакосно шири из гуме... Како бих ја сад ту изгледао пред муштеријом? Наш аутовакс стоји у гаражи већ две недеље у приправности, зараде нема. Одједном зазвнје телефон, требају хитно кола, ради војне на железничку станицу. Воз полази кроз десет минута. Наш аутовакс креће, и тек што је пошао дворштем, преко игла, — у једној гуми нема ваздуха. Шта сад? Изгубио бих муштерију, платио бих бескористан телефонски разговор, муштерија би закаснила па воз, пропустила, можда, важан посао, услед чега настају губитци ко зна колики, можда десетине хиљада — а све због тога што ти ниси укљонио ексер!

Власник гараже држао је још шегрту за уво, и док сам се ја удаљавао, чуо сам још дуго његов огорчен глас:

— Значи ли ти, клапане један...?

АМЕРИКА ИМА НАЈДУЖИ МОСТ НА СВЕТУ

Сједињене Америчке Државе могу да се похвале да имају најдужи мост на свету. То је у исто време и железнички, колекти и пешачки мост који води преко Сланог Језера. Цео тај мост конструисан је од тврдог дрвета, али је никак чврст и поддржан и најјачи саобраћај. Дужина овог рекордног моста износи 81 и по километар. Он се сваке године оправља три пута, а сваке две године бојажине.

ПОСЛЕ ДОЧЕНА НОВЕ ГОДИНЕ

— Господиће грофе мислио сам да се уопште нисте вратили кући!

СУДСКИ ПРОСЕЦ ЗБОГ — ПЧЕЛА

Мартин Рентон из америчке вароши Бронкс посетио је једног дана судију Едварда Лија и замолио га с озбиљним изразом на лицу да поведе судски поступак за — деложирање пола милиона пчела! Рентон, наиме, станује у близини пчеларника са многобројним колоницама, у којима се налазе око пола милиона пчела. Тузилац је тражио да се колонице са пчелама удаље из оного краја, пошто претстављају велику опасност за све суселе. У својој тужби он је тачно навео све случајеве, који показују да је пчела стварно ретоборан инсект и да су већ многи људи из те околине страдали од убода пчела.

Судија је дуго размисљао о томе како пресуду да донесе. Напоследку је решио да тужбу ради емоционално: пчела одбије. Закони су писани само за људе и судским решењем пчеле се не могу избацити из своје — стана. Судија је рекао тужиоцу: »Не могу такву одлуку да донесем, јер ме прво пчело не би разумело, а друго, ја сам уверен, да је пчела не само корисна, већ и мирна животиња, која не дара никога и убоде човека само онда ако је он напала». Тако је суд одбацио предлог за деложирање пчела.

РОМАН „НОВЕ ПОШТЕ“

МАРИНЕЛА МЕЊА ДУШУ

МАРИО КОНЧНИНИ

— Уопште се не слажем са вашим мишљењем, драги Карло. Ја сам уверена да сте и сви мушкарци кукавично и немате никакво фантазије.

После ових речи она је изазивачки погледала младића, тако да се овај збунио и промуцао:

— Како мислите то?

— Тако, драги Карло, да се ви у мом тренутку налазете на путу да загубите своју најбољу шансу у животу!

После тога млади Домани отворно није знао на чему је. Потпуно је заборавао да је још пре пола сата разабјао главу о »бестежи« од једне жена и био у исто време задовољан самим собом што је био толико мудар и опрезан. И тада је уствари ктос да од Маринеле затражи савет, како да се оконча реми Еде. Млади Домани приметно је само толико, да га је женоштво повремено и одјед-

ном доспео у ситуацију не које се тешко могло извући. Он је муњевитом брзином прискочио Маринели, страсно је загрлио и невероватном брзином почео да је љуби. И сам је био у највећој мери запрепаћен овом својом смелашћу. И када се после пољубаца мало прибрао, помислио је да ће га земља прогутати или ће бар добити неколико спортских шамара. Али, уместо тога, чуо је Маринелин меки глас:

— Јесте видели да сам ја у праву?

Младић је још увек невероватно збуњен одвратио:

— Маринела, ја знам да је оно што се малочас десило нешто ванше од обичне комедије. Али у шта ће се то претворити?

— Једноставно не мислите на то?

— Кад бих ја могао још и да мислим...

— Тим боље. Боље је осећати него мислити. Уосталом, овде нема ничега чега би се требало стидети.

Када је приметила збуњен младићев поглед, додала је:

— Не, није потребно да разговарате са мојим оцем. Ја не желим да вас окујем. Вас не везује никаква обавеза, баш напротив. Једини услов да обоје и даље остајемо потпуно слободни, а немојте ни за тренутак да верујете да вас ја вољам!...

И док је те речи изговарала, она се нежно прљубила уз симпатичног младића, кога је овај изненађено велике нежности динио и последњих остатака трезвог размисљања.

А када је Карло Домани мало после стигао кући и донекле се прибрао, не могући још увек да заборава онај занета чудан сусрет са каприциозном и раскалашном јединицом милијардера Бертуца, морао је самом себи да призна, да је потпуно изгубио своју душевну равнотежу и да се налази на путу, да се упусти у злудорије, коју је он раније најштрије осуђивао. И баш етога решио је, да целу ову ствар баца у заборав и да код Бертуцајевих

душе времена не одлази.

Ова његова одлука, међутим, трајала је само до сутрадан у 11 сати пре подне, када је себе улосио да је ипак пронашао неки изговор како би се сусрео са Маринелом. Док је пред огледалом везивао своју кравату и посматрао своје безизразно, али ипак лепо лице, осетио је завесно задовољство. Сетио се Маринелиних речи: »Немојте мислити да вас ја вољам!...« На то се он сала осмехнуо, а његова обавезност, а још више суета, предунредила га је да у ову двосмислену изјаву богате девојке поверује. Он се сада само чудило, што се синоћна сцена није одиграла још пре две недеље, два месеца или две године. Маринела и он познавали су се већ од детињства и све до јуче никада није долазило до неких осећајних експлозија међу њима. Поред тога, он себи није могао да објасни, упркос свих логичних разлога, зашто унорно жуди да се налази у Маринелином друштву, према све догле никада није осећао нарочиту потребу да борави у друштву чланова породице Бертуца.

Наставиће се

Уторак, 19 јануар,
Богојављење, Кадут, Маргита.

*

БИОСКОПИ:

АТИЛА: Токајски бермет.
НЕМЗЕТИ: Бели јоргован.
РАКОЦИ: Тридесета.
ЗРИЊИ: Азурни експрес.
Претставе у 3, 5 и 7 часова.

*

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ:

Менадовић, Мусолини ул. 12. Тел.
27-46.
Ракоци, II Ракоци Ф. ул. 2. Тел.
21-00

*

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ И УМРЛИ:

Рођење: 3 мушка и 6 женске деце.
Венчани: Шалдор Пастор, калдрмијски помоћник и Тереза Бодо, домаћица; Душан Остојић, фризерски помоћник и Ана Пуштрић, домаћица; Мирко Машаћ, стругар гвозда и Маргита Ковач, домаћица; Франа Стаховић, молерски помоћник и Вукосава Бранковић, домаћица.
Умрли: уд. Верона Фехер рођ. Барга, шљарица, 79 год.; Владислав Жунал, уч. основне школе, 12 год.; Јелена Башић рођ. Гога, домаћица, 56 год.; Јакоб Манић, трговац, 59 год.; Оливера Вежровски, новорођенче, 1 дан; Слава Ракић, уч. гимназије, 17 год.; Марин Филиповић, земљорадник, 80 год.; Марија Фехер рођ. Фехер, домаћица из Сентамарша, 21 год.; уд. Каталина Квинтус рођ. Понц, домаћица, 88 год.

*

РАДИО

19 јануар 1943.
БУДАПЕШТА, 7.00: Јутарња музика са плоча • 10.15: Забавна музика са плоча • 11.15: Концерт на челу • 11.40: Мола • 12.10: Садонски оркестар • 13.30: Поадрава концерт • 14.00: Циганска музика • 15.20: Из концерта радио-оркестра • 17.40: Циганска музика • 19.05: Музика за игру • 19.50: Радио-оркестар • 22.00: Пренос утакмице хокеја на леду • 23.20: Бетовен: Соната у Ц-молу за клавир и виолину.

*

МЕЂУНАРОДНИ ИЗВЕШТАЈ О ВОДОСТАЈУ

18 јануар.
Дунав: Комаром 094 (-1), Будапешта 090 (+20), Папш 268 (+7), Баја 150 (-20), Мохач 220 (-7), Бездан 242 (-2), Гомбош 092 (-).
Драва: Барч 150 (+18).
Тиса: Вапорошмањев 176 (-), Токај 148 (-2), Тисафилд 118 (-), Чонград 078 (+6), Сегед 182 (+1), Тител 168 (+3).

*

ОДЛАЗАН И ДОЛАЗАН ВОЗОВА

За Будапешту: 4.31 (пушчак и од Сабалке брз) 20.24.
За Сабалку: 4.31, 8.14 (убрзани моторни, веза за Зомбор), 13.31 (пушчак воз само до Сабалке).
За Зомбор: 8.53, 10.37, 12.19 (дефектан за Паланку), 17.06.
За Обене, Зенчу, Сегед: 8.20, 14.0 (само до Обене), 16.38.
За Тител: 6.26, 20.27.
Из Будапеште: 18.08, 22.53 (бран).
Из Сабалке: 7.28, 20.40 (убрзани моторни).
Из Зомбора: 7.32, 10.26 (дефектан за Паланку), 12.47, 20.13.
Из Сегеда-Обенеја: 7.28 (само Обенеја), 10.05, 19.46.
Из Титела: 6.24, 16.11.

Играчи УАК-а на помолу...

Јуче су почели кондициони тренинзи УАК-ове једанаесторице

После седнице УАК-ових функционера, која је одржана у недељу у клубским просторијама, а којој су у наставку присуствовали и играчи УАК-а, решено је да редовни тренинзи почну већ ове недеље. На седници су решавана многобројна питања стављена на дневни ред, но ни једно „није важно за објављивање“, како се изразио један од УАК-ових функционера. Главна тачка дневног реда била је упознавање тренера г. Хорвата са играчима, као и договор када ће почети редовно спремање наших репрезентативаца за наступајућу пролећну првенствену борбу. Решено је, углавном, једногласно да се кондиционом тренингу при-

ступи већ почетком ове недеље, во с тим да се прва три тренинга одрже у затвореним просторијама „Сабадша“ хотела, обзиром на нежно здравље играча нашег мезимчета, док би редовни тренинзи имали да почну тек идуће недеље, и то са лоптом и на „белом“ пољу. Играчи су веома задовољни овим решењем управе, а управа такође, пошто ће на тај начин УАК-ова једанаесторица још увек остати објективним мистеријом. Засада, како знајемо, нису вршене још никакве промене и врбовања, сем што су узети у обзир и неки играчи запостављени прошле године.

ПОЛУГОДИШЊЕ СВЕДОЧАНСТВО.

Под горњим насловом дошло је Спортхирлапа класификацију клубова и играча који су учествовали у јесењем такмичењу за фудбалско првенство државе. Према листу, УАК, који је заузео осмо место, платио је у првом полугодњу школарину (по оном: свака се школа плаћа), а на пролеће пружаће му се прилика да је, бољим пласманом, извуче награду. Од играча најбољи је био, према листу, Мезарић. За њим долазе Марјановић, Жижковић и Аврамовић, док је Такач стављен (можда потпуно правилно) на последње место.

ЈАБУКА

је најздравије јело.
Поручите са места производња!
Шовар, јонатан, теренбалант, шиколон итд. У сандуцима по 20 кг., добро спаковане, по пенга 29.50, са филтерским поузећем: ТАТАР АЛБЕРТ, Маршаровскијет, пошт. претилаци 1.

ЛОНДОНЦИ НЕ ЗНАЈУ КОГА ПРЕДСТАВЉАЈУ ДВА ЊИХОВА СПОМЕНИКА

Према најновијој статистици лондонске општине, енглеска престоница има данас преко 350 споменика, смештених по различитим местима ове дивовске вароши. За два споменика на територији Лондона ниједан Лондонца не може да каже кога и шта представљају. Ова два тајанствена споменика налазе се у средњем Лондону и о њима у градској архиви нема никаква података. Ни професори универзитета, стручњаци за старе споменике, немају појма кокви су ти споменици.

а још мање ко их је и када подигао. Општинска управа ће ускоро одредити посебну комисију ради утврђења идентитета ових споменика.

Тужним срцем и болом у души јављамо свима сродницима, пријатељима и познаницима, да нам се наша мила и никад незаборављена ћерка, сестра, унука и небака

Ракић Славна-Бебушка

свршена ученица VIII раз. женске гимназије
после дуге и тешке болести у недељу, 17 јануара о. г. у 1 сат после подне у 20 година свога живота у вечност преселила.
Тело миле нам покојнице опојаће се 19 јануара о. г. у 2 часа после подне у капели Св. Алмашког гробља, а затим предати матери земљи.

Вечна јој памјат и лака јој црна земља!
У Ујвидеку, 17 јануара 1943 год.
ОЖАЛОШЋЕНА ПОРОДИЦА

Advertisement for Szkiacsák FERENC, featuring a lion with a globe and text: трговина рућних радова, помоћне робе и перзијских ћилмова, Ујвидек, II Ракоци Ф. ул. 6, Телефон 3-44-2 1841

MAVI GLASI
стају до 10 речи 1.50 п., свака даља реч 10 ф. - За оне, који траже службу 50% јетимније.

ТРАЖЊА СЛУЖБЕ
РАДЕНИК 32 ГОД. СТАР, весије и непуши, здрав, вредан и поштен, са знањем словачког, српског и немачког језика, тражи запослење у фабрици или као домар. Адреса у Администрацији. 103

ТРАЖЊА
ДЕВОЈКУ за стално или обдиперку тражим за одмах или за 1 фебруар. За адресу упитати Администрацију >Нове поште<. 120

КУПОВИНА
ЛОМЉЕНО ЗЛАТО купујем по највећој цени, као и заложнице Градске штедионице. Упитати: Сивери Карол, сајница и алатар, Ујвидек, II Ракоци Ференц ул. 4. 94

ПРОДАЈА
ПРОДАЈЕМ МАВ вршалацу штетак Доб куглар остали обична. Дец мотор од 6 HP са круњачом, један Варшавски мотор од 4-5 HP, све у добром стању, може и посебно. Пружар Иштван, Болдогосовбалта. 126

ПРАЗНО
ДВА БАНА на стан и храну примио бих одмах. Погодно по споразуму. Упитати: Сегед 8. 124

СТЕЧАЈ
НУДИМ СЕ ЗА ДОМЉУ. Поред мог дететадојила бих још једно дете. Упитати: Вукосава Буроч, Авар улица 6 (код Алмашке цркве). 127

СТЕЧАЈ
Српска православна црква општине у Ујвидеку овим путем расписује СТЕЧАЈ за црквене при храм у Сопештења. Од Духа у Ујвидеку на Ченеју.
Плата 120.- ванг месечно, која ће се сваке године буџетом осигурати.
У нагурси му припада стан на Ченеју са бантом.
Дужности и права противљење му парох надлежног храма.
Поблињи услови могу се дознати у канцеларији црквене општине свакога дана за време званичних часова, као и код пароха Св. ченејског храма на Ченеју.
Рок за подношење молби је 1 фебруара 1943 година.
109 ПРЕДСЕДНИШТВО

Одговорни уредник и издавач:
ВОЈИСЛАВ МАТИЋ
Ротациона штампа „Уранија“, штампарски завод и издавачко предузеће (власник Јован Келемен) за штампању одговара Јосип Франк, II Ракоци Ференц ул. 30. Рукописи се не враћају